

Պաշտոնի (գրադմունքի) անվանումը	Քիմիական անալիզի լաբորանտ
Դերը	<p>Քիմիական անալիզի լաբորանտը կատարում է հետազոտվող նմուշի նախապատրաստումը անալիզին, համապատասխան մեթոդով կատարում անալիզ, գրանցում անալիզի արդյունքները, կատարում մաթեմատիկական հաշվարկ:</p> <p>Ուսումնասիրում ժամանակակից սարքերի աշխատանքը և կիրառում անալիզի նորագույն մեթոդներ, իրականացնում շրջակա միջավայրի անալիտիկ հսկում:</p>
Խնդիրների բնագավառ 1	Կատարել որակական և քանակական անալիզ
Աշխատանքային գործընթացը	Քիմիական անալիզի լաբորանտը կատարում է նյութերի բաղադրության որակական և քանակական անալիզներ, ինչպես նաև խառնուրդների անալիզ համակարգված և կոտորակային մեթոդներով:
Կատարման չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • յուրաքանչյուր խմբի կատիոնը և անիոնը որակապես հայտնաբերված է համապատասխան խմբային ռեակտիվով կամ տվյալ կատիոնին և անիոնին բնորոշ ռեակցիայի օգնությամբ • կատիոնների, անիոնների խառնուրդների անալիզը կատարված է համակարգված կամ կոտորակային մեթոդով • հետազոտվող նյութում որոշված է էլեմենտի կամ իոնի տոկոսային պարունակությունը • կատարված է տիտրում համապատասխան մեթոդով, ճշգրիտ որոշված է տիտրման ավարտը, գրանցված է անալիզի արդյունքները, կատարված է մաթեմատիկական հաշվարկը
Խնդիրների բնագավառ 2	Կատարել օրգանական նյութերի բաղադրության էլեմենտար և ֆուկցիոնալ անալիզ
Աշխատանքային գործընթացը	Քիմիական անալիզի լաբորանտը համապատասխան տեխնոլոգիաներով, սարքերով, սարքավորումներով կատարում է օրգանական նյութերի էլեմենտար և ֆուկցիոնալ անալիզ
Կատարման չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • տվյալ տարրի հայտնաբերման համապատասխան սարքը ճիշտ է ընտրված և հավաքված • հայտնաբերված է օրգանական նյութի բաղադրության մեջ մտնող տարրերի (ածխածին, ջրածին, ծծումբ, քլոր, ֆտոր, բրոմ) ներկայությունը և քանակությունը համապատասխան որակական ռեակցիաներով • կատարված է օրգանական նյութի բաղադրության մեջ մտնող ֆունկցիոնալ խմբերի որակական և քանակական որոշումները
Խնդիրների բնագավառ 3	Ֆիզիկո-քիմիական անալիզի կատարում
Աշխատանքային գործընթացը	Քիմիական անալիզի լաբորանտը կատարում է անալիզներ տարբեր սարքերով (ռեֆրակտոմետր, պոլիարիմետր, սպեկտրոֆոտոմետր ֆոտոէլեկտրոկոլորիմետր, պոտենցոմետր, քրոմատոգրաֆ), գրանցում սարքերի կողմից չափվող մեծությունները, կատարում հաշվարկ:
Կատարման չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • անալիզի համար անհրաժեշտ սարքը ճիշտ է ընտրված

	<ul style="list-style-type: none"> • ճիշտ է որոշված սարքի անխափան վիճակը և բերված գրոհի • գրանցված է չափվող մեծությունը և ճիշտ որոշված նմուշի քիմիական բաղադրությունը
Խնդիրների բնագավառ 4	Կատարել տեխնիկական անալիզ
Աշխատանքային գործընթացը	Քիմիական անալիզի լաբորանտը կատարում է արտադրության նպատակներով օգտագործվող ջրի, գազի, պինդ վառելանյութի, քսայուղերի, կատալիզատորի, մետաղների և համաձուլվածքների, հանքային պարատանյութերի, արտադրական պրոցեսում օգտագործվող անօրգանական և օրգանական նյութերի անալիզ
Կատարման չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • ճիշտ է կատարված արտադրության նպատակներով օգտագործվող ջրի, գազի բաղադրության հսկումը • ճիշտ է կատարված արտադրության նպատակներով օգտագործվող պինդ վառելանյութի արտաքին և անալիտիկական խոնավությունը, մոխրի, ընդհանուր ծծմբի պարունակությունը և ջերմաստվությունը • կատալիտիկ պրոցեսներում օգտագործվող կատալիզատորների ակտիվության գործակիցը, մեխանիկական ամրությունը, բեռնավորման խտությունը և հատիկաչափական կազմը ճիշտ է որոշված • քսայուղերի մածուցիկությունը, բռնկման և բոցավառման ջերմաստիճանը, ցածր ջերմաստիճանային հատկությունները (սառեցման ջերմաստիճանը, պղտորությունը, բյուրեղացման սկիզբը) ճիշտ է որոշված
Խնդիրների բնագավառ 5	Կենսաքիմիական անալիզ
Աշխատանքային գործընթացը	Քիմիական անալիզի լաբորանտը կատարում է տարբեր օրգանների հյուսվածքների քիմիական կազմի՝ ածխաջրերի, լիպիդների, ամինաթթուների, սպիտակուցների, ֆերմենտների որոշման որակական և քանակական անալիզներ
Կատարման չափանիշները	<ul style="list-style-type: none"> • ճիշտ է կատարված ածխաջրերի հայտնաբերումը պոլյարիմետրիկ, քիմիական, կոլորիմետրիկ, ֆերմենտային մեթոդներով • տիրապետում է կենսաբանական օբյեկտներից բուսական և կենդանական սպիտակուցների անջատման նստեցման և բաժանման մեթոդներին • ճիշտ է ներկայացված սպիտակուցների և ամինաթթուների անալիզի գունային ռեակցիաները • ճիշտ է ներկայացված ֆերմենտային ռեակցիայի արագության վրա ազդող գործոնները • տիրապետում է բուսական հումքից՝ հացազգիներ, կենդանական հումքից՝ հավի ձվի դեղնուցից ճարպերի անջատման մեթոդներին: • որակական ռեակցիաներով ճիշտ է որոշված գլիցերինը, ճարպաթթուները, լեցիտինը • ճիշտ է որոշված ջրալուծ վիտամինները (B₁, B₂, B₆, B₁₂) համապատասխան որակական ռեակցիաներով

	<ul style="list-style-type: none"> • ճիշտ է որոշված ճարպալուծ վիտամինները (A, D, E) համապատասխան որակական ռեակցիաներով • ճիշտ է որոշված ասկորբինաթթուն՝ վիտամին C-ն, որակապես և քանակապես
Մասնագիտական գիտելիքներ, կարողություններ, հմտություններ և վերաբերմունք	
Լեզուներ	հայերեն՝ գերազանց ռուսաց լեզու՝ լավ
Համակարգիչ	MS Word՝ լավ MS Excel՝ լավ
Գիտելիքները	<ul style="list-style-type: none"> • լաբորատորիայում աշխատելու ընդհանուր կարգը • անվտանգություն և հակահրդեհային կանոնները • լաբորատորիայում օգտագործվող սարքերը, սարքավորումները, ամանեղենը, քիմ ռեակտիվները և դրանց հետ աշխատելու կանոնները • էլեկտրատեխնիկայի հիմունքները
Կարողություններ և հմտություններ	<ul style="list-style-type: none"> • անալիզ արագ կատարելու հմտություն • անալիզի արդյունքները ճշգրիտ գրանցելու և մաթեմատիկական հաշվարկներ կատարելու հմտություն • անալիզ կատարելու համար անհրաժեշտ սարքեր, սարքավորումներ ընտրելու, հավաքելու և օգտագործելու կարողություն • անալիզի նմուշը ընտրելու հմտություն • արտակարգ իրավիճակում արագ կողմորոշվելու և որոշումներ ընդունելու կարողություն • անհրաժեշտության դեպքում առաջին բուժ օգնություն ցուցաբերելու կարողություն • մասնագիտական գրականությունից օգտվելու ունակություն
Վերաբերմունք	Պարտաճանաչ, կարգապահ, հաղորդակցվող, պատասխանատու, ճշտապահ, մաքրասեր, կիրթ, բանիմաց

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2

3404 «ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՉԱՓՈՒՄՆԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԱՆԱԼԻԶԻ ԼԱԲՈՐԱՆՏ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՇՆՈՐՄԱՆ՝ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

Մասնագետի 3404 «Լաբորատոր հետազոտություններ և չափումներ արտադրությունում» (ըստ ուղղությունների) մասնագիտության «Քիմիական անալիզի լաբորանտ» որակավորման շնորման՝ մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների գնահատման չափանիշներն են.

- պահպանում է լաբորատորիայում աշխատելու ընդհանուր կանոնները (աշխատատեղը մաքուր է, արտահագուստով է, աշխատանքը կատարում է առանց շտապելու և փոքր չափաբաժիններով)

- Ճիշտ է ընտրում տվյալ անալիզի համար անհրաժեշտ ամանեղենը, սարքերը, ռեակտիվները, համապատասխան սխեմայով հավաքում սարքավորումները
- Ճիշտ է ներկայացնում օգտագործվող քիմիական ռեակտիվների ֆիզ-քիմիական հատկությունները և պահանջները դրանց նկատմամբ
- Ճիշտ է ներկայացնում տվյալ անալիզի կատարման մեթոդիկան
- Ճիշտ է կատարում պինդ նյութերի, հեղուկների, գազերի միջին նմուշի ընտրությունը և հետագոտվող նմուշը նախապատրաստում անալիզին
- Ճիշտ է կատարում անալիտիկ կշեռքով կշռման աշխատանքները
- կատարում է նյութերի բաղադրության որոշման որակական և քանակական անալիզներ, ինչպես նաև տիտրման աշխատանքներ
- գրանցում է անալիզի արդյունքները և կատարում մաթեմատիկական հաշվարկ
- Ճիշտ է վնասագերծում առաջացած թափոնները քիմիական ճանապարհով

Արդյունքը համարվում է բավարար, եթե բոլոր քայլերը կատարվել են չափորոշիչներով նախատեսված չափանիշներին համապատասխան՝ պահպանելով աշխատանքի անվտանգության և հիգիենայի կանոններն ու նորմերը: